

Научна фантастика у оковима термодинамике

Има доста разлога да се пише о „Пространству“ (*The Expanse*) – изузетно успешној и критички хваљеној серији научнофантастичних романа, које под псеудонимом „Џејмса С. А. Корија“ (James S. A. Corey) пишу двојица америчких аутора – Данијел Ејбрахам (Daniel Abraham) и Тај Франк (Ty Franck). Крајем децембра 2017 г. објављена је седма књига у серији под насловом *Persepolis Rising*

(*Успон Персеполиса*), док је у исто време на српском језику објављена пета – можда до сада и најузбудљивија књига – *Немезине игре*

. Истовремено, за неколико месеци почиње емитовање треће сезоне телевизијске серије у продукцији Сај-Фај канала, снимљене по овом серијалу књига, која је већ привукла много пажње, и веома топло прихваћена од публике. Ово је сасвим добар повод да се подвуче црта, и да се каже нешто о овој узбудљивој свемирској опери, која слика судбине својих јунака у условима у којим пространство Сунчевог система, са свим својим ресурсима, постаје све тешње за човечанство, а које опет своје вековне омраге, сукобе, и проблеме носи заједно са собом у звезде, дајући буквалну тежину старој латинској фрази

nihil sub sole novum

. О томе, уосталом, сведоче и наслови свих седам до сада објављених романа, у којима по правилу фигурира неки симбол из библијске, средњевековне, или античке митологије, који стоји у јаком контрапункту према високотехнолошком друштву у које се човечанство претворило.

И Ејбрахам и Франк непосредно су сарађивали са доајеном америчке савремене фантастике Џорџом Р.Р. Мартином (аутор серијала „Песма леда и ватре“ по коме се снима серија „Игра престола“), и у жанр свемирске опере унели су ону исту врсту озбиљности и уземљености у стварност која је Мартинове књиге од нише за љубитеље фантастике претворила у глобалне бестселере и лектуру за све узрасте и сваку

Пише: Никола Танасић
петак, 16 фебруар 2018 20:01

публику. Баш као Мартинови романи, серијал „Пространство“ започиње на изузетно малом броју фантастичних премиса (т.ј. наративних елемената који превазилазе домашаје савремене науке), а затим полако из окружења тзв. „ниске“ фантастике прерастају у раскошни свет „високе“ научне фантастике, трансформишући на наше очи наш скучени Сунчев систем, окован законима физике и термодинамике, у једну ширу васељену, каква нам је позната из великих остварења овог жанра.

И док је ова свемирска сага већ довела љубитеље до светова и премиса какве могу препознати из „Звезданих ратова“, „Звезданих стаза“ или „Подневног света“ браће Стругацки, аутори никада не дозвољавају својим читаоцима да забораве да се радња догађа у стварности у којој, углавном, важе Њутнови закони, и у којој мало шта може да се догоди *ex nihilo*, или *ex machina* – што њихово приповедање чини узбудљивим, а њихову причу предвидљивом и напетом на сличан начин, на који Мартин у свој псеудосредњевековни свет уплиће закономерности реалполитике и историософије. Прича „Пространства“ започиње средином XXIV века, у коме је човечанство уз велике напоре успело да колонизује Сунчев систем, али још увек није развило технологију која би им омогућила међузвездана путовања. Политички гледано, Сунчев систем је подељен између две суперсиле – Земље, са популацијом од 30 милијарди људи, којом управљају

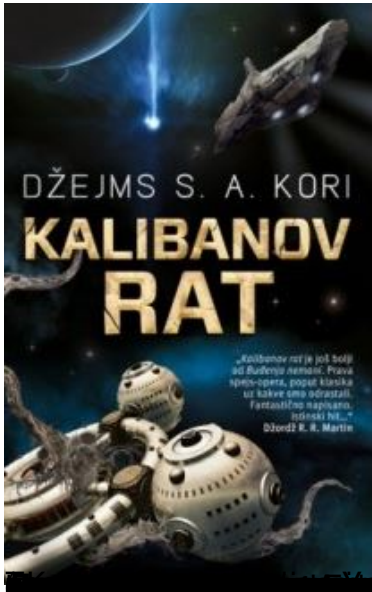
Уједињене нације које су прерасле у светску владу, и Конгресне Републике Марс, која управља Црвеном Планетом са 6 милијарди људи, која увелико заостаје у свом вишевековном пројекту тераформирања, али зато предњачи по технологији и војној моћи. Ове две силе у лабавом савезу управљају колонијалном експлоатацијом Астероидног појаса и Спољашњих планета, чије становништво („Појасовци“, тј. „Белтери“) живи у условима перпетуираног сиромаштва, економске потлачености, и културолошке сегрегације, којој додатно доприносе расне разлике до којих је допринео живот у бестежинском стању.

Реалистичко приповедање уз митолошке мотиве

На самом почетку приче, једино научнофантастично приповедачко средство које измишљају аутори јесте тзв. „Епштејнов погон“ – радикално нов облик искоришћења горива који је омогућио свемирским бродовима да путују с једног краја сунчевог система на други по систему сталног потиска (тј. користећи стално убрзање/успоравање као извор вештачке гравитације). Тај погон не омогућава бродовима да напусте оквире теорије релативности и класичне термодинамике, па кретање кроз пространство сунчевог система је и даље релативно споро, а дистанце које се прелазе и даље огромне, али ова интервенција је оно што је омогућило премиси о интрасоларној колонизацији да буде веродостојна. Сва остала технологија је мање-више компатибилна са технолошким развојем савременог доба, и представља његове очекиване закључке и завршетак. Са оваквим премисама, приповедање у књигама је изразито реалистично, а аутори посвећују огромну пажњу узбудљивим мисаоним експериментима о томе на који начин технолошка ограничења и живот у свемиру остављају трага на људској култури и заједници.

Серијал „Пространство“ – слобода, империјализам и реалполитика у XXIV веку

Пише: Никола Танасић
петак, 16 фебруар 2018 20:01

Пише: Никола Танасић
петак, 16 фебруар 2018 20:01

Серијал „Пространство“ – слобода, империјализам и реалполитика у XXIV веку

Пише: Никола Танасић
петак, 16 фебруар 2018 20:01

